

Medfinansieras av
Europeiska unionen

2026-04-10

En smart landsbygdsstrategi för sex socknar i samverkan framtagen inom "Tillsammans för vår bygd":

Ungdomsverksamhet i samverkan med äldre

Bakgrund

Sex socknar i samverkan blev ett av områdena inom projektet "Tillsammans för vår bygd" genom ett samarbetsavtal mellan Leader Gute och Stenkyrka Skola & Förskola Föräldraförening. Sex socknar i samverkan består av Hangvar, Hall, Stenkyrka, Lummelunda, Martebo och Tingstäde.

ALLA i bygden bjöds in att delta i de lokala AW-möten som projektet bygger på. Målet var att tillsammans ta fram smarta landsbygdsstrategier i form av konkreta planer för ökad social sammanhållning i området.

Under det inledande **Idé-AW:et** den 24 april 2025 på Gotlands Försvarsmuseum i Tingstäde deltog 52 personer. Olika idé-teman togs fram och fyra valdes ut för att arbeta vidare med. Ett av de valda temana var "Ungdomsgård" för alla sex socknarna.

Nästa steg blev ett **VIP-AW** (Vidare från Idé till Plan) i Kappelshamns Folkets Hus den 19 november 2025 med 28 deltagare och *Anders Ahlin*, Coompanion Gotland, som processledare.

Här arbetade en grupp med Ungsmsgårds-temat med *Håkan Thornell* som sekreterare. Under detta grupparbete underströks vikten av samverkan mellan ungdomar och äldre.

Leader Gute analyserade och bearbetade underlaget och presenterade förslag till en färdig plan under **Release-AW:et** på Gotlands Försvarmuseum den 19 mars 2026, där 25 personer medverkade. Här diskuterades och fastställdes planen. Det framkom under detta möte att planen inte behöver gälla en fast plats, varför namnet på planen till sist blev "Ungdomsaktiviteter i samverkan med äldre". Dessutom lyftes behovet av dialog med unga om deras behov och önskemål.

En mer utförlig beskrivning av projektet "Tillsammans för vår bygd" och de tre olika typerna av AW-möten finns på <https://leadergute.se/tillsammans-for-var-bygd/>

Planen/strategin för "Ungdomsverksamhet i samverkan med äldre"

Planen/strategin har formats med hjälp av en anpassad version av Landsbygdsnätverkets modell "Levande bygder" för smarta landsbygdsstrategier, där fyra frågor besvaras.

1. Var är vi?

Många aktiviteter i området riktar sig främst till äldre.

För unga finns en hel del inom främst idrott, men inte så mycket annat just för unga. Det är svårt att locka unga och barnfamiljer till bredare evenemang dit främst äldre kommer.

Det finns ibland behov av hjälp från yngre bland äldre (t.ex. sköta trädgården och lära mer om sociala medier/digitala tjänster).

Samtidigt kan äldre med t.ex. kunskap om motorer vara till hjälp för bl.a. Epa-ungdomar samt kanske även med läsläsning.

Dock finns ingen etablerad dialog med unga i området om deras intressen och behov., vilket skulle behövas för att kunna utforma anpassade och efterfrågade aktiviteter.

2. Vad vill vi?

Få till en dialog med unga i området om deras intressen och behov. Utifrån detta kan vi skapa fler aktiviteter och mötesplatser utanför idrotten som riktar sig till unga och barn i området.

Skapa möten mellan äldre och yngre där de kan umgås och hjälpa varandra.

3. Vad har vi?

Föreningar som kan agera och samverka över sockengränserna i området.

Flera olika lokaler och fastigheter som kunde fungera som mötes- och aktivitetsplatser för unga, och ibland gemensamt för unga och äldre. Leader Gutes projekt Ung Livskraft i samverkan som eventuellt kan stötta i att etablera en dialog med unga i området om deras intressen, och behov av aktiviteter.

4. Vad ska vi göra?

Skapa en verksamhet med en ungdomsgård och/eller ambulering ungdomsaktiviteter i bygden dit alla ungdomar i hela området är välkomna. Kanske kunde ungdomsgården på något vis/i någon omfattning kunna samordnas med fixarkaféerna (se separat plan)?

Först och främst är det viktigt att undersöka vad ungdomarna i området vill ha.

Därefter kan en grupp formas där socknarna via olika föreningar tillsammans med en ungdomsgrupp hjälps åt att ordna och driva ungdomsgården. Kanske skapa transportrundor med bil/Epa, så att ungdomar i hela området lättare kan komma till ungdomsgården.

Eventuellt samarbete med Ung livskraft i samverkan och använda deras koncept där lokala föreningar blir möjliggörare för ungas idéer.

I samverkan/dialog med äldreföreningarna i området (PRO och SPF) utforma generationsöverskridande aktiviteter i ungdomsgården som t.ex. yngre lär äldre om sociala/digitala medier, och äldre motorkunniga mekar med Epa-ungdom.

Inom ungdomsverksamheten kan kanske ett ungdomsråd inom "Sex socknar i samverkan" bildas, för att bl.a. ge synpunkter på hur befintliga evenemang som Martebodagen, Stenkyrka Marknad etc. kan bli mer intressanta för unga.

När ungdomsverksamheten är igång är det förstås viktigt att kommunicera den både via befintliga lokala kanaler och via sociala medier som ungdomar använder (här kan Ung livskraft i samverkan vara behjälplig).

Målet är att ungdomsverksamheten initialt ska vara öppen minst en dag i veckan, med start hösten 2026 eller våren 2027.

Projektägare

När förarbetet avancerat är det viktigt att utse en formell projektägare – inte minst för att kunna söka olika tänkbara stöd.

Tidsaspekt och steg att ta framåt

- Detta projekt är omfattande och kräver mycket förberedelser, inte minst en undersökning bland unga i området om hurvida de vill ha en ungdomsverksamhet i området och hur den skulle kunna funka och vad den skulle erbjuda.
- När detta är gjort kan man gå vidare med att bilda arbetsgrupp och involvera flera olika aktörer, som t.ex. äldreföreningar, utreda lokal- och platsfrågan och ev. samordning med befintliga verksamheter etc.
- När allt detta klarnat kan det vara dags att utse projektägare och söka stöd för att komma vidare med en tydlig plan.
- Det allra första steget blir att samla en grupp efter sommaren 2026 för att främst ta ställning till hur en undersökning bland unga i området bäst görs. Till detta möte kan föreningar i området och Ung livskraft i samverkan bjudas in. Leader Gute tar initiativ till ett sådant möte med initialt *Petter Holmgren* som lokal kontaktperson.

Tänkbara stöd att söka: Leader Gutes ministöd: Ung Fritid och Ung Miljö (om teman inriktas på unga), Kulturarrangörskap och inkludering (för att förbereda satsningen), studieförbunden, Folk You Folkkultur för unga, Arvsfonden, Postkodstiftelsen, Stiftelsen Mjölkdroppen, Idéer för livet (Skandia).

. / .